

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΛΕΥΚΗ ΒΙΒΛΟΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Τα βασικά της χαρακτηριστικά

Για την ελληνική κοινωνία, η Αυστραλία έχει ταυτιστεί ως ο μεταναστευτικός προορισμός για εκατοντάδες χιλιάδες συμπατριώτες μας κατά τις δεκαετίες του '50 και '60. Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια, λόγω της διαρκούς και πολυεπίπεδης κρίσης που βιώνει η Ελλάδα, το φαινόμενο επανεμφανίστηκε, ευτυχώς σε σαφώς μικρότερη ένταση.

Η Αυστραλία είναι μια χώρα ηπειρωτικών διαστάσεων (6η σε έκταση χώρα παγκοσμίως), αλλά με πληθυσμό μόνο 23 εκ. (53η παγκοσμίως σε μέγεθος), που στην συντριπτική του πλειοψηφία διαβίει στα ανατολικά παράλια της χώρας. Το εθνικό ακαθάριστο προϊόν της ξεπερνά το 1,5 τρις \$, καθιστώντας την 12η οικονομία στον κόσμο.

Η Αυστραλία αποτελεί ένα κράτος που δημιουργήθηκε από αποίκους, που έδωσαν τους γηγενείς Αβοριγίνες. Οι τελευταίοι σταδιακά εκτοπίστηκαν περαιτέρω και από τα συνεχόμενα μεταναστευτικά κύματα (το 2001 αριθμούσαν 366.436).

Διαβάζοντας το σύνταγμα της, είναι προφανές πως η κοσμοθεωρητική και κανονιστική συγκρότησή της έχει επηρεαστεί από το Ηνωμένο Βασίλειο αλλά παρουσιάζει και κοινά χαρακτηριστικά με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ως προς τον τρόπο λειτουργίας και τις αξίες που κυριαρχούν στην κοινωνικο-πολιτική πραγματικότητα. Το γεγονός πως η Αυστραλία συνιστούσε μέρος της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, συνετέλεσε αποφασιστικά στην κυριαρχία των αγγλοσαξονικών πθικών προτύπων και την δημιουργία συν τω χρόνω μιας φιλελεύθερης χώρας.

Όπως χαρακτηριστικά περιγράφεται στο σύνταγμα και αναφέρεται στην Λευκή Βίβλο, η οποία συντάχθηκε από την αυστραλιανή κυβέρνηση το 2003 περιγράφοντας τις εξωτερικές και εμπορικές σχέσεις της αυστραλιανής κοινοπολιτείας, η χώρα αυτοπροσδιορίζεται ως φιλελεύθερη δημοκρατία, που δεσμεύεται από τις βασικές αξίες της πολιτικής και οικονομικής ελευθερίας.

Αυτές λοιπόν οι αρχικές πολιτικές και οικονομικές πεποιθήσεις διαμόρφωσαν τους θεσμούς του κράτους και συνιστούν οδηγό δράσης και στις εξωτερικές του σχέσεις, συνδέοντας την ευημερία και την σταθερότητα της Αυστραλίας και της διεθνούς κοινότητας γενικότερα, με την επικράτηση των φιλελεύθερων αξιών.

Παρά το γεγονός ότι οι πολίτες της Αυστραλίας συνθέτουν μια πολυεθνική κοινωνία, κύρια επιλογή της Αυστραλίας είναι η προώθηση των φιλελευθέρων αξιών και στο εξωτερικό, συναρτώντας την ασφάλειά της με την επικράτηση του φιλελευθερισμού στο διεθνές σύστημα.

Έχοντας λοιπόν υιοθετήσει με επιτυχία τις πολιτικές και οικονομικές ελευθερίες και σε συνάρτηση με τον σημαντικό ρόλο της Μεγάλης Βρετανίας παλαιότερα και των ΗΠΑ μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, η Αυστραλία ενίσχυσε την θέση και τον ρόλο της στο περιφερειακό σύστημα Ασίας-Ειρηνικού. Σύμφωνα με τους διαμορφωτές της εξωτερικής της πολιτικής, τα συμφέροντά της αφορούν ένα γενικότερο σύνολο πολιτικών και οικονομικών επιδιώξεων, του οποίου το πεδίο εφαρμογής δεν ορίζεται αποκλειστικά με γεωγραφικούς όρους. Η ποιότητα της διακυβέρνησης θεωρείται στοιχείο κομβικής σημασίας για την εκπλήρωση της εσωτερικής ευημερίας και προώθησης των συμφερόντων στο εξωτερικό. Όπως αναφέρεται στην Λευκή Βίβλο: «η χώρα μας είναι ένα δυτικό κράτος που βρίσκεται στην περιοχή Ασίας-Ειρηνικού με στενούς δεσμούς και συγγένειες με την Βόρεια Αμερική και την Ευρώπη, καθώς και με ιστορία

Βραχογραφίες Αβοριγίνων. Οι πρώτοι κάτοικοι της Αυστραλίας ενεργού συμμετοχής της στην Ασιατική Ήπειρο».

Οι εμπορικές σχέσεις

Όσον αφορά το εν εξελίξει φαινόμενο της «παγκοσμιοποίησης» θεωρείται πως η μέχρι τώρα συμμετοχή της χώρας ήταν ενεργητική και επιτυχημένη, ανταποκρινόμενη στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που προσέφερε το ολοένα και πιο διεθνοποιημένο οικονομικό σύστημα.

Ο γεωπολιτικός και γεωοικονομικός χώρος της Αυστραλίας εκτείνεται στην Ωκεανία, την νοτιοανατολική Ασία και τον Ειρηνικό. Κύρια στόχευσή της είναι η εδραίωση και επέκταση των περιφερειακών και διμερών της σχέσεων.

Το 2013 η Αυστραλία είχε ισορροπημένο εμπορικό ισοζύγιο, πιο συγκεκριμένα εισήγαγε προϊόντα αξίας 240 δις \$ και εξήγαγε προϊόντα αξίας 249 δις \$, ποσά αρκετά υψηλά για ένα περιφερειακό, με γεωγραφικούς όρους, κράτος και με πληθυσμό 23 εκ. Από τον συνυπολογισμό των παραπάνω στοιχείων, συνάγεται το συμπέρασμα πως η Αυστραλία έχει ανάγκη τόσο το εξαγωγικό εμπόριο για να διατηρήσει τις θέσεις εργασίας και το υψηλό βιοτικό της επίπεδο όσο και τις εισαγωγές φθηνών προϊόντων, που θα διατηρήσουν την αγοραστική δύναμη των πολιτών της.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στις σχέσεις με τις τρεις ισχυρότερες οικονομίες της περιοχής, δηλαδή την Κίνα, την Ιαπωνία και την Ινδία. Πιο συγκεκριμένα, η Λευκή Βίβλος αναφέρει ως στόχους της αυστραλιανής κυβέρνησης σε σχέση με τις τρεις χώρες: «την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης ζωτικότητας της επιτυχημένης συνεργασίας μας με την Ιαπωνία, την οικοδόμηση μιας στρατηγικής οικονομικής εταιρικής σχέσης με την Κίνα καθώς επίσης την διεύρυνση των οικονομικών και πολιτικών σχέσεων της με την Ινδία».

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνιστά εταίρο της Αυστραλίας με κοινές αξίες και συμφέροντα. Εκτός από τις ισχυρές εμπορικές σχέσεις, οι κοινές αντιλήψεις τους έχουν επιτρέψει την ανάπτυξη στενών διακρατικών αλλά και μη κυβερνητικών σχέσεων. Οι υφιστάμενες διπλωματικές σχέσεις των δύο πλευρών βασίζονται στην συμφωνία-πλαίσιο που διέπει την εταιρική σχέση ΕΕ-Αυστραλίας του 2008, και αποτελεί την βάση των διαπραγματεύσεων για μια νέα συμφωνία-πλαίσιο, που ξεκίνησαν τον Οκτώβριο του 2011.

Η Συμμαχία με τις Ηνωμένες Πολιτείες

Για την Αυστραλία, η ασφάλεια και ευημερία της συν-

δέονται ευθύγραμμα με την σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Η εν λόγω σχέση εδράζεται στους κοινούς πολιτισμικούς και ιστορικούς δεσμούς, όπως και στους κοινούς πολιτικούς και οικονομικούς θεσμούς που έχουν με τις Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά κυρίως από την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης της συνεργασίας τους για την προώθηση των εθνικών συμφερόντων της. Είναι χαρακτηριστικό το απόσπασμα που αναφέρεται πως, ακόμα και όταν κάποιες επιλογές της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής δεν εξυπηρετούν ευθέως τα συμφέροντα της Αυστραλίας, η διατήρηση της ειδικής σχέσης ιεραρχείται υψηλότερα (ADVANCING THE NATIONAL INTEREST AUSTRALIA'S FOREIGN AND TRADE POLICY, p.xvi)!!!!

Κορωνίδα της στρατηγικής σχέσης ΗΠΑ και Αυστραλίας αποτελεί η ANZUS (Australia, New Zealand, United States Security Treaty) η οποία προσδιορίζεται ως μια στρατιωτική συμμαχία και χρονολογείται από το 1951. Για τους διαμορφωτές της αυστραλιανής εξωτερικής πολιτικής, η χώρα τους οφείλει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στις σχέσεις των Ηνωμένων Πολιτειών με τις άλλες μεγάλες δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένης και σημαντικότερης της σύνθετης σχέσης με την Κίνα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα του ρόλου που επιθυμεί να διαδραματίσει η Αυστραλία, είναι το εδάφιο της Λευκής Βίβλου που αναφέρεται στην αναγκαιότητα της χώρας να επιδείξει ετοιμότητα ως προς την διαχείριση πιθανών κρίσεων στην Ασία, όπως στην περίπτωση της Κίνας με την Ταϊβάν, της χερσονήσου της Κορέας και της έντασης μεταξύ Ινδίας και Πακιστάν.

Συμπέρασμα

Δίχως αμφιβολία, η Αυστραλία στο μέλλον θα διαδραματίσει έναν συνεχώς διευρυνόμενο ρόλο στο περιφερειακό υποσύστημα της νοτιοανατολικής Ασίας και Ωκεανίας, διότι και η ίδια το επιθυμεί αλλά και ο ανταγωνισμός μεταξύ των Μεγάλων Δυνάμεων το επιτάσσει. Από την ανάλυση των εμπορικών δεικτών καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως η Αυστραλία εκ των πραγμάτων οφείλει να μετέχει ενεργά στα οικονομικά γίγνεσθαι της Ασίας και του Ειρηνικού. Ενώ, λοιπόν, στον οικονομικό τομέα η Αυστραλία επιδιώκει να έχει διευρυμένες εμπορικές και συμμετρικές, όσο είναι εφικτό, σχέσεις με όλα τα κράτη της περιοχής, στον πολιτικό τομέα είναι ξεκάθαρη η επιλογή των Ηνωμένων Πολιτειών ως προνομιακού της σύμμαχου.

F-16 με τα χρώματα της Αυστραλίας